

Beszámoló a 2016.évben végzett Védőnői tevékenységekről.

A védőnők fő célkitűzése – a Védőnői Szolgálat alapításától fogva (1915) – az általuk gondozott családok, különösen a nők, csecsemők, gyermekek, fiatalok egészségének védelme, megőrzése, és fejlesztése. A védőnő fő tevékenysége a tanácsadás módszerével végzett megelőzés, humánus szemléletű, segítő értékrend alapján végzett családközpontú gondozás, amelynek alapelemei: a segítségnyújtás, az esélyegyenlőség biztosítása, a területi ellátási kötelezettség.

Feladatainkat „A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21) ESZCSM rendelet célkitűzései alapján látjuk el, mely magába foglalja:

1. A nővédelem,
2. a várandós anyák gondozása,
3. a gyermekágyas anyák gondozása,
4. a 0-7 éves korú gyermekek gondozása,
5. a tanköteles korú gyermekek gondozása, és a
6. a családgondozás terén végzendő tevékenységeket.

1. Nővédelem esetében:

- családtervezéssel kapcsolatos tanácsadást tartunk,
- segítséget adunk az anyaságra való felkészüléshez,
- részt veszünk a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében,
- tanítjuk az emlő önvizsgálatát.

2. Várandós anyák gondozása esetében:

- ⊗ Szülész- Nőgyógyász szakorvosnál történt jelentkezés után első lépésben kiállítjuk a várandós kiskönyvet,
- ⊗ ismertetjük a várandóssal a várandósság alatti vizsgálatok menetét, beutalókat adunk, regisztráljuk az elvégzett vizsgálatok eredményét,
- ⊗ figyelemmel kísérjük és segítjük a várandós testi, lelki, szociális jól lét állapotának
- ⊗ megvalósulását, a veszélyeztetettség és a szövődmények korai felismerését,
- ⊗ nyomon követjük a magzat egészséges fejlődését illetve megszületését,
- ⊗ felkészítjük a családot a szülésre, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra,
- ⊗ betegség, veszélyeztetettség esetén fokozott gondozást és látogatást végzünk,
- ⊗ kapcsolatot tartunk a szakorvosokkal, háziorvosokkal és a kórházakkal,
- ⊗ az önálló védőnői tanácsadások és látogatások keretében vizsgálatokat végzünk:
- ⊗ vérnyomás, -súly, -magasság mérés, magzati szívhang vizsgálat, haskörfogat
- ⊗ mérés, vizelet vizsgálat stb
- ⊗ párkapcsolat változások értékelésének segítése, konfliktus megelőzése, kezelése megoldásában való segítségnyújtás

3. Gyermekágyas anyák gondozása során:

- segítjük a helyes mellre tevés elsajátítását, megmutatjuk a különböző szoptatási lehetőségeket,
- beszélünk a gyermekágyas életmódjáról, étrendjéről, higiéniáról,
- a családtervezéssel kapcsolatban felmerülő kérdésekben felvilágosítást adunk,
- segítjük az anya-újszülött-apa kötődés kialakulását.

4. 0-7 éves korú gyermekek gondozása során:

- családlátogatás keretében, illetve önálló tanácsadás során folyamatos egyéni, célzott és igény szerinti gondozást végzünk,
- segítséget nyújtunk a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakításában,
- a gyermek állapotának és korának megfelelő helyes táplálásában, az esetlegesen felmerült problémák megoldásában,
- fokozott gondozást végzünk az újszülöttek, koraszülöttek, a kismúllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődése érdekében,
- a beteg csecsemő és kisgyermek ápolásában segítjük a családot,
- látogatások, tanácsadások alkalmával szűrővizsgálatokat végzünk:
 - testi fejlődés/ súly-, hossz-, fej- és mellkőrfogat mérése/
 - pszichomotoros-, mentális-, szociális fejlődés /mozgás, értelem/
 - érzékszervek működésének vizsgálata /látásélesség, színlátás, hallás/
 - mozgásszervek szűrése /lúdtalp, gerinc/
 - golyvaszűrés
 - vérnyomásmérés
 - tisztasági vizsgálat
- feladataink közé tartozik még a védőoltások szervezése, dokumentálása, jelentések készítése is.

5. Tanköteles korú gyermekek gondozása során:

A tanulók életkorának, szükségleteinek, igényeinek megfelelően:

- figyelemmel kísérjük testi, szellemi fejlődésüket,
- az egészséges életmód megőrzése, fejlesztése érdekében információkat, ismereteket adunk át,
- elvégezzük az életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatokat,
- a háziorvoshoz, szakorvoshoz irányítottakat figyelemmel kísérjük,
- segítséget nyújtunk a helytelen szokások, magatartási zavarok, káros szenvedélyek megelőzésében, serdülőkor problémáinak megoldásában,
- szervezzük és dokumentáljuk az életkorhoz kötött védőoltásokat,
- elkészítjük a Védőnői jelentéseket az iskolai munkáról.

6. Családgondozás során:

- feladatunk a családban előforduló egészségügyi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése / dohányzás, alkoholizmus, deviáns magatartás/, segítségnyújtás a helyes életvitel kialakításához.
- Gyermekjóléti Szolgálat értesítése, ha a család a védőnői ellátást megtagadja, ha gyermekbántalmazás, elhanyagolás veszélye áll fenn,
- részvétel az éves értekezleten, eseti megbeszéléseken,
- információ átadás, motiválás a népegészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételre,
- egészségfejlesztési programok szervezésében, megvalósításában való részvétel,
- valamint tájékoztatás adása az állami, civil karitatív családtámogatási formákról, lehetőségekről.

Védőnői Szolgálat működése Devecserben:

Státuszok száma: 3

Dolgozók száma: 3 fő

A védőnők tekintetében az I.sz. körzetet Simonné Boros Adrienn, a II. sz. körzetet Rába Jánosné látta el teljes állásban. A III. sz. körzetet fél állásban helyettesíti Jáger Csilla.

Statisztikai adatok a 2016-os évből:

Az ellátott családok számának alakulása az elmúlt 7 évben:

Év	Gondozott családok száma
2009	359
2010	343
2011	330
2012	331
2013	296
2014	307
2015	339
2016	349

Az elmúlt évhez viszonyítva a gondozott családok száma emelkedett.

Születések számának alakulása 2008-2016. között:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Születések száma	66	53	69	72	47	51	71	71	47
Koraszülések száma	3	8	13	13	6	7	8	8	3
Koraszülések aránya	4,5%	15%	19%	18%	12,8%	14%	11,3%	11,3%	6,4%
Halvaszülések száma	0	1	2	0	1	1	1	0	0
Halvaszülések aránya	0%	1,8%	3%	0%	2,1%	2%	1,4%	0	0
Csecsemőhalálozások száma	0	0	0	1	1	2	1	0	0
Csecsemőhalálozási arányszám	0%	0%	0%	1,4%	2,1%	3,9%	1,4%	0	0

A születések száma az előző évhez képest nagymértékben csökkent (25fő), a koraszülések száma a születések számához viszonyítva alacsony. A koraszülések előfordulásának lehetséges okai között több tényező is szerepelhet: - szülészeti előzmények (művi vetélések előfordulása, többbetszeri születek, fiatalokú várandós stb), nem megfelelő szociális háttér, egészségtelen életmód, helytelen táplálkozás, dohányzás. A 2016-ban a fejlődési rendellenességgel született csecsemők száma 4 fő. A várandósoknál előforduló dohányzás mértéke 2010.-ben 20%, 2011-ben 29%, 2012-es évben 35%, 2013 évben 27 % volt, 2014 évben 16,4%, 2015-ben 19,2%, 2016-ban 25,5%, mely ismét emelkedést mutatott.

Várandósok számának és gondozásának alakulása az elmúlt 7 évben:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gondozott várandósok száma	92	91	95	80	93	114	104	95
Újonnan nyilvántartásba vett várandósok	69	69	72	51	71	69	69	58
Veszélyeztetett várandósok	50	64	51	54	61	74	57	51
Eü. okból veszélyeztetett várandósok	21	33	31	36	33	44	32	23
Szociális okból veszélyeztetett várandósok	15	16	12	8	7	12	13	16
Mindkét okból veszélyeztetett várandósok	17	15	8	10	21	20	12	12
Védőnői látogatások száma	380	379	374	302	366	364	338	300

Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma	384	429	474	325	314	384	338	300
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Megfigyelhető, hogy a gondozott várandósok száma és az újonnan nyilvántartásba vettek száma előző évhez képest csökkent. A veszélyeztetett kismamák száma ugyan csökkenést mutat, azonban még mindig magas az egészségügyileg veszélyeztetettek száma, és emelkedik a szociális okból veszélyeztetettek száma. Ennek oka lehet a terhelő szülészeti előzmény pl. abortusz, fiatalkor, helytelen életmód, dohányzás, lakhatási körülmények stb. A védőnői tanácsadáson megjelentek száma azonos a védőnői látogatások számával. Mindkettő összefüggésben van a földrajzi elhelyezkedéssel, a közlekedési nehézségekkel és a szociális helyzettel (külső területekről nehezebben invitálhatók be a családok).

A csecsemők számának és gondozásának alakulása 2009-től 2016-ig:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Csecsemők száma	60	59	71	56	53	63	76	60
Veszélyeztetett csecsemők száma	21	25	27	20	18	19	21	17
Látogatások száma	998	952	933	863	645	830	1036	728
Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma	410	412	534	492	246	353	512	520

A csecsemők létszáma az elmúlt évhez viszonyítva 16 fővel kevesebb.

A 0-4 hónapos korú kizárólag anyatejet kapó csecsemők száma a korábbi 2008-as 42,4%-ról, 2009-ben 62,3%-ra nőtt, 2010-ben 48%-ra, majd 2011-ben 34,5%-ra csökkent, 2012. évben jelentősen emelkedett 61,5%-ra, melyet 2013 évben is sikerült megtartani 60,5%, 2014.-évben 48 %, 2015-ben 50%, 2016-ban 50 % . Az 1 éves koron túl anyatejet kapó gyermekek száma 46%-ról 2011-ben 31,5% -ra csökkent, 2012.-ben 49,2 % -ra nőtt, majd 2013-ban ismét csökkent 41,9%-ra, 2014-ben 32%, 2015-ben 48%, 2016.-ban 48 %.

Az 1-3 éves korú kisgyermek számának és gondozásának alakulása a 2009-től 2016-ig:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kisgyermekek száma	136	119	110	113	110	102	111	141
Veszélyeztetett gyermekek száma	49	45	51	48	49	40	40	39
Látogatások száma	904	784	666	736	625	532	593	790
Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma	272	303	294	288	197	145	204	330
Veszélyeztetett gyermek %-an kifejezve	36%	38%	46%	42,5%	44,5%	40,8%	44,4%	27,6%

A korosztályba tartozó gyermekek létszáma az előző évhez képest növekedett, a veszélyeztetett gyermekek száma 1 fővel csökkent. A kisgyermekek fejlődését figyelemmel kísérve megfigyelhető, hogy emelkedett az allergiás, asztmás, pulmonológiai gondozottak száma, valamint a szociálisan veszélyeztetettek száma. Az önálló védőnői tanácsadásokon való megjelenések száma az előző évhez viszonyítva jelentős növekedést mutat.

A 3-7 éves korú gyermekek számának és gondozásának alakulása 2009-től 2016-ig:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gyermekek száma	271	251	211	212	198	209	215	212
Veszélyeztetett gyermekek száma	79	87	66	62	70	67	52	46
Látogatások száma	730	592	472	548	622	578	542	585
Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma	271	265	248	247	224	224	223	225

A táblázatból látható a gyermek létszám kismértékű csökkenése. A veszélyeztetettek száma 6 fővel csökkent, közel negyedük ebben az évben is fokozott gondozást igényelt (elsősorban szociális helyzetük miatt). Az önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma 2 fő eltérést mutat. A kötelező status vizsgálatok védőnői része kizárólag a tanácsadóban történik, mivel az óvodában történő szűrések megszűntek, kivéve a tisztasági vizsgálatokat és az egészséges életmódról szóló előadások tartásának lehetőségét.

Beiskolázandók száma 2012-ben 69 fő, 2013-ban 72 fő, 2015-ben 48 fő, 2016-ban 49 fő .

Családlátogatások számának alakulása havi átlagban:

Látogatásszám egy körzetre	Devecser
2009	66
2010	62
2011	55
2012	52
2013	49
2014	49
2015	56
2016	58

Az összes családlátogatás a három körzetben 2014-ben 1744, 2015-ben 1995, 2016-ban 2084 volt. .

Szaklátogatások számának alakulása havi átlagban:

Látogatásszám egy körzetre	Devecser
2009	94
2010	87
2011	79
2012	78
2013	72
2014	75
2015	83
2016	81

A szaklátogatások száma 2014-ben 2686, 2015-ben 2975, 2016-ban 2912 volt.

Az elmúlt évben szakmai ellenőrzés többször történt, munkánkban kifogásolni valót nem találtak.

Védőnői intézkedés 2015-ben 29 esetben, 2016-ban 44 esetben történt.

Az év során önálló védőnői tanácsadások heti 4 órában történtek körzetenként.

Orvos mellett havonta 12 órában tartottunk tanácsadást.

Közzoktatási Intézményekben végzett tevékenységek 2016-ban:

Az óvodában és az iskolában végzendő tevékenységünket az iskola egészségügyi ellátásról szóló 26/1997 (IX.3) NM. rendelet előírásai alapján végeztük.

A Magyar Máltai Szeretet Szolgálat Devecseri Szakiskolában:

- A szakiskolában a tanulók kötelező osztály szűrővizsgálatai megtörténtek.
- 5 alkalommal 130 fő részvételével végeztem hygiénés vizsgálatot.
- A tanulók részére 2 alkalommal tartottam előadást munkánkról, 4 alkalommal az egészséges életmódról, 2 alkalommal mutattam be a helyszínen a tanácsadóban folyó tevékenységeinket.
- Megszerveztem a tanulók helyben történő tüdőszűrő vizsgálatát. (Rába Jánosné)

A Gárdonyi Géza Általános Iskolában az alábbi tevékenységeket valósítottuk meg:

- 1, A kötelezően előírt iskolai osztályok /2, 4, 6, 8 osztályok / szűrővizsgálata megtörtént az iskolában kialakított orvosi szobában.

Osztályszűréshez kötött védőnői vizsgálat 8 alkalommal történt, megvizsgált tanulók száma: 136 fő

Védőnő által végzett vizsgálatok száma: 1370 /testsúly, testmagasság, látás, színlátás, hallás, vérnyomásmérés, mozgásszervi szűrés /

Kontroll vérnyomásmérést 12 fő esetében végeztünk, közülük 3 főnél további szakorvosi vizsgálatra került sor.

Házi orvoshoz és /vagy szakorvoshoz kapott beutalót 89 fő. /pl.:Szemészet, Ortopédia/

2. Kötelező védőoltások beadása /Engerix B, Di-TE, MMR újraoltás/ 122 tanulónál történt. Az önkéntesen kérhető HPV elleni Cervarix oltásban a 7. osztályos leánytanulók közül mindenki részesült.
3. Egészségnevelési foglalkozások az alsó tagozatban tanórák keretében (fogápolás, személyi higiéné témakörben), felső tagozatban az orvosi vizsgálatokat megelőzően csoportos beszélgetés vagy személyre szóló egyéni tanácsadás keretében történtek különböző témakörökben (káros szenvedélyek megelőzése, egészséges táplálkozás, serdülőkor jellemzői, személyi higiéné, szexuális felvilágosítás....).
4. Tisztasági szűrővizsgálatot az iskolában 22 alkalommal végeztünk, 1872 főt vizsgáltunk meg.
5. Gyógytestnevelés besorolás tekintetében 3 alkalommal segítettünk ortopéd szakorvosnak az iskolai tanulók vizsgálatánál.
6. Rendszeresen részt vettünk a Bünmegelőzési munkacsoport és Somló –környéki feladatellátó intézmény által szervezett megbeszéléseken.
7. A megyei csecsemőgondozási versenyen második helyezést, a megyei elsősegélynyújtó versenyen első helyezést értünk el, így csapatunk bekerült az ország 20 legjobb elsősegélynyújtó csapata közé.

A Vackor óvodában az alábbi tevékenységeket valósítottuk meg:

9 alkalommal végeztünk tisztasági vizsgálatot. Vizsgált gyermekek száma: 934 fő, ebből kiszűrt: 66 fő. A szűrések során a gyerekekkel, mindig beszélgetünk a tisztálkodásról, fogmosásról. Az óvónőkkel rendszeresen beszélünk a gyerekek fejlődéséről.

Egyéb tevékenységeink

1. A csecsemők gondozásával, ápolásával kapcsolatban személyre szabott, gyakorlattal egybekötött beszélgetést valósítottunk meg, az első gyermekét váró 3 házaspár részére 2 alkalommal.
2. Minden hónapban kéthetente 1 óra időtartamban tartunk foglalkozásokat a Biztos Kezdet Gyerekházban. Családlátogatások alkalmával tájékoztatjuk a szülőket a Gyermekház programjairól, lehetőséget biztosítunk a tanácsadóban az információk, plakátok kihelyezésére.
3. Lehetőségeinkhez mérten együttműködünk a társszakmákkal, társszervezetekkel. Folyamatosan, illetve szükség szerint történik az együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatokkal, a Lelki Egészség Szolgálattal, a Járási Gyámhivatalokkal, Iskolával, Óvodával, Szakorvosi és Körzeti rendelőkkel, Kórházzal, a Magyar Vöröskereszttel és a kollégákkal, stb.)
4. Részt veszünk a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Bizottság Ifjúsággal kapcsolatos munkacsoportjának munkájában.
5. Kolontáron és Devecserben Baba - Mama klub foglalkozásokat szerveztünk, 18 alkalommal. Résztvevő 470 fő (baba-mama) örömmel látogatták programjainkat. Vendégeink közt volt gyermekorvos, gyógyszerész, fogászati asszisztens, konduktor, óvónő, stb. Sok új információt kaptunk a különböző témákban és alkalom volt kötetlen beszélgetésekre is.

Munkánkat nehezíti, hogy a település szerkezete szétszórta, 11 külterület tartozik a három védőnői körzethez. A város központjától némelyik terület 12-13 km-re található. Ezekben a majorokban főleg rossz szociális körülmények között élő gondozottak laknak, akik fokozottabb gondozásra szorulnak, gyakoribb védőnői látogatást igényelnek. A külterületek némelyike a rossz tömegközlekedési viszonyok miatt, saját közlekedési járművet igényelne. A munkánk során megnőtt az adminisztrációs feladatok mennyisége, ami sok papírt és nyomtatópatront igényel.

A tanácsadóban a munkakörülményeink megfelelőek. Munkánkhoz a berendezési tárgyak nagyrészt biztosítottak. A nagyszámban felgyülemlett kartonok tárolására szolgáló szekrényünk kapacitása véges ezért egy nagyobb méretű kartotékszoknya lenne szükségünk.

2017. évtől indul a Kora Gyermekkor Program, mely kibővíti a különböző életkorokban végzendő szűrővizsgálatokat. Az ehhez szükséges eszközök listáját a 64/2017 iktatószámú levélben felsoroltuk (ld. mellékelve).

Az elmúlt évben többször előfordultak a tanácsadóban üzemeltetési problémák fűtés, víz, hűtőgépszerezés stb, melyek megszervezése, lebonyolítása sok időt vett el a tényleges szakmai munkánktól. Amennyiben lehetőség van rá, akkor szeretnénk gondnokot kérni, aki a felmerülő problémák megoldásában segítségünkre lenne.

Köszönjük az önkormányzat és a képviselő testület eddigi támogatását, melyet a továbbiakban is szeretnénk kérni.


Rába Jánosné


Jäger Csilla,


Simoné Boros Adrienn

Védőnő, Egészségtan tanár

Védőnő

Védőnő

Devecser, 2017.04.11